

เพื่อนรักหักเหลี่ยมโหด : เอกสารลับถูกเปิดเผย ... ลงเอยด้วยถูกปลด !?

โดย ลุงถูกต๋อง

ในโลกปัจจุบันที่เทคโนโลยีมีความก้าวหน้า สามารถทำงานได้ทุกที่ทุกเวลา หรือที่เรียกว่า Work from Anywhere โดยไม่จำเป็นต้องนั่งประจำอยู่ในอาคารสำนักงานอีกต่อไป ... สิ่งหนึ่งที่ต้องพึงระวังให้มาก โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ ก็คือ การนำเอกสารหรือสำเนาเอกสารของทางราชการออกไปภายนอกสำนักงาน ซึ่งมีความเสี่ยงที่เอกสารลับหรือเอกสารสำคัญนั้นอาจเกิดการสูญหาย หรือถูกเปิดเผยต่อบุคคลอื่นโดยไม่ตั้งใจ อันอาจทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการหรือผู้อื่นได้ ...

ดังเช่นในคดีนี้ที่ข้าราชการรายหนึ่งได้นำเอกสารลับทางคดีออกไปภายนอก แล้วฝากวางไว้กับเพื่อนในระหว่างที่ตนไปเข้าห้องน้ำ ... แต่ทว่าเพื่อนได้เอามือถือถ่ายภาพเอกสารนั้นเอาไว้ด้วยมีแผนการร้าย เรื่องว่ารุ่นที่เกิดจากคนกันเองหรือเพื่อนรักหักเหลี่ยมโหดในคดีนี้จะเป็นอย่างไหน เช็มขันขนาดไหน และจะจบลงอย่างไร ... ไปติดตามกันต่อเลยครับ

เหตุเดือดร้อนของผู้ฟ้องคดี

มูลเหตุของข้อพิพาทคดีนี้เกิดจาก ... ผู้ฟ้องคดีซึ่งดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการสืบสวนและสอบสวนคดี ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่รวบรวมข้อมูลการกระทำความผิดเกี่ยวกับการละเมิดเครื่องหมายการค้าของเจ้าของร้านยีนส์แห่งหนึ่ง โดยในวันเกิดเหตุ ... ผู้ฟ้องคดีได้นำสำเนาเอกสารข้อมูลการกระทำความผิดดังกล่าวออกไปภายนอกสำนักงาน และได้จองรถแวนะซื้อสินค้าที่ตลาด โดยนำของส่วนตัวพร้อมเอกสารลับดังกล่าวติดตัวไปด้วย

เมื่อซื้อของเสร็จ ผู้ฟ้องคดีก็ได้แวะหานางช้อยซึ่งเป็นคนรู้จักสนิทสนมกันที่เปิดร้านขายสินค้าอยู่ในละแวกนั้น เมื่อนั่งคุยกันพอหอมปากหอมคอแล้ว ก่อนจะกลับผู้ฟ้องคดีขอตัวไปเข้าห้องน้ำ และได้ฝากกระเป๋าเป้ซึ่งใส่โน้ตบุ๊ก รวมทั้งกระเป๋าผ้าที่บรรจุเอกสารลับทางคดีไว้ที่ร้านของนางช้อย ปรากฏว่านางช้อยได้แอบเปิดกระเป๋าผ้าและใช้โทรศัพท์มือถือถ่ายภาพเอกสารลับเอาไว้ โดยเป็นรูปภาพที่ระบุข้อมูลว่าเป็นกางเกงยีนส์ของร้านใด แล้วได้นำไปเรียกรับเงินจำนวน 1 ล้านบาท จากเจ้าของร้านยีนส์โดยอ้างว่าจะไม่ถูกดำเนินคดี

เจ้าของร้านยีนส์ตกใจเห็นท่าไม่ดี จึงร้องเรียนไปยังหน่วยงาน และต่อมาได้มีการดำเนินการทางวินัยผู้ฟ้องคดี และในที่สุดอธิบดีได้มีคำสั่งลงโทษปลดผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ ตามมติของ อ.ก.พ. กรมผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วย เพราะตนไม่มีส่วนรู้เห็นกับการกระทำของนางช้อย และเหตุที่ต้องนำสำเนาเอกสารลับติดตัวออกมาจากที่ทำงาน เนื่องจากที่ทำงานไม่มีตู้เก็บเอกสารและลิ้นชักไม่มีกุญแจที่สามารถเก็บเอกสารได้อย่างปลอดภัย ซึ่งเป็นความบกพร่องของอธิบดี

ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งต่อคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ก.พ.ค.) ซึ่งต่อมา ก.พ.ค. มีคำวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์ ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุด โดยฟ้องอธิบดี (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1) กรม (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2) และ ก.พ.ค. (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3) เพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษและคำวินิจฉัยอุทธรณ์

ความเป็นธรรม ... จากคำพิพากษา/คำสั่งศาลปกครอง

ข้อกฎหมายที่สำคัญ : พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551

มาตรา 83 บัญญัติว่า ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่กระทำการใดอันเป็นข้อห้ามดังต่อไปนี้... (4) ต้องไม่ประมาทเล่นเล่ในหน้าที่ราชการ

มาตรา 85 บัญญัติว่า การกระทำความผิดวินัยในลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง... (7) ละเว้นการกระทำหรือการใด ๆ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา 82 หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา 83 อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

ประเด็นปัญหาที่ต้องพิจารณา คือ มติของ ก.พ.ค. ที่ให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่? โดยมีปัญหาที่ต้องพิจารณาก่อนว่า การที่อธิบดีมีคำสั่งลงโทษ ปลดผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่?

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาว่า แม้ไม่ปรากฏพยานหลักฐานยืนยันว่าผู้ฟ้องคดีมีเจตนา หรือมีส่วนร่วมรู้เห็นกับนางช้อยในการเรียกรับเงินโดยมิชอบ หรือมีเจตนาทุจริตหาผลประโยชน์อื่นใดก็ตาม แต่เมื่อผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งเป็นถึงเจ้าหน้าที่ ระดับชำนาญการ โดยได้รับมอบหมายให้เป็นเลขานุการ คณะทำงานสืบสวนคดี ย่อมต้องทราบเป็นอย่างดีแล้วว่า จะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัดในการดูแลและ เก็บรักษาเอกสารหลักฐานสำคัญเกี่ยวกับคดี เพราะหากสูญหายหรือมีบุคคลใดล่วงรู้ข้อมูลทางคดีเสียก่อน ย่อมมีผลกระทบต่อ การบังคับใช้กฎหมายในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด หรืออาจมีบุคคลนำข้อมูล ทางคดีดังกล่าวไปแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบได้

การนำเอกสารดังกล่าวออกไปนอกที่ทำการ ย่อมก่อให้เกิดหน้าที่แก่ผู้ฟ้องคดีที่จะต้อง ใช้ความระมัดระวังในการดูแลและเก็บรักษาเป็นพิเศษมากกว่าปกติธรรมดา ฉะนั้น การที่นางช้อย มีโอกาสลักลอบใช้โทรศัพท์มือถือบันทึกภาพจากเอกสารสำนวนคดีที่อยู่ในกระเป๋าส่วนตัวของผู้ฟ้องคดี ในขณะที่ผู้ฟ้องคดีไปเข้าห้องน้ำ แล้วนำข้อมูลคดีดังกล่าวไปใช้เรียกรับเงินจากเจ้าของร้านยีนส์เพื่อแลกกับ การที่ไม่ต้องถูกดำเนินคดี อันก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อกระบวนการยุติธรรมในการ บังคับใช้กฎหมาย และมีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อหน่วยงานของรัฐ

การที่นางช้อยได้ข้อมูลในคดีและนำไปใช้เรียกรับเงินโดยมิชอบ ถือเป็นผลโดยตรง มาจากการกระทำของผู้ฟ้องคดีที่บกพร่องในหน้าที่ โดยไม่ใช้ความระมัดระวังในการดูแลเก็บรักษา เอกสารที่อยู่ในความดูแลและรับผิดชอบของตนอย่างรัดกุมเพียงพอ อันถือได้ว่าเป็นการ **ประมาทเลินเล่อ ในหน้าที่ราชการ** และเมื่อทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อหน่วยงาน ย่อมเป็นการกระทำ ความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 83 (4) ประกอบมาตรา 85 (7) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 **ส่วนที่อ้างว่า** เหตุที่ต้องนำเอกสารลับออกมาภายนอกเพราะที่ทำงาน ไม่มีตู้เก็บเอกสารและล็อกไม่มีกุญแจ นั้น เมื่อก่อนเกิดเหตุไม่เคยปรากฏว่ามีเอกสารสูญหาย หรือผู้ฟ้องคดี ได้รายงานปัญหาให้ผู้บังคับบัญชาทราบเพื่อแก้ไขในเบื้องต้น จึงยังไม่อาจฟังได้ว่าเป็นข้อบกพร่องของอธิบดี

ดังนั้น การที่อธิบดีมีคำสั่งลงโทษปลดผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ จึงเป็นการใช้ดุลพินิจลงโทษ ที่เหมาะสมกับความผิดตามความร้ายแรงแห่งกรณี อันเป็นการใช้ดุลพินิจที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว คำวินิจฉัยของ ก.พ.ค. ที่ยกอุทธรณ์จึงชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน ศาลปกครองสูงสุดพิพากษายกฟ้อง (เทียบเคียงคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ พบ. 27/2566)

หลักกฎหมายปกครองและบรรทัดฐานการปฏิบัติราชการ

คดีนี้ ... นับว่าเป็นอุทาหรณ์ที่สำคัญสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะผู้มีหน้าที่ดูแลรักษา เอกสารลับหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคดี ที่ไม่ควรนำออกไปนอกที่ทำงาน และหากในที่ทำงานไม่มี ตู้เก็บเอกสารหรือไม่มีกุญแจอันอาจทำให้การเก็บเอกสารไม่ปลอดภัย ควรต้องแจ้งผู้บังคับบัญชาให้พิจารณา แก้ไขปัญหา การนำเอกสารทางคดีออกมาภายนอกที่ทำงาน จะต้องใช้ความระมัดระวังในการดูแลเก็บรักษา มากเป็นพิเศษ เมื่อเจ้าหน้าที่ประมาทเลินเล่อจนเป็นเหตุให้เอกสารถูกเปิดเผย และมีผู้นำไปแสวงหา ประโยชน์โดยมิชอบ ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่หน่วยงาน โดยมีผลกระทบต่อ การบังคับใช้ กฎหมายในการดำเนินคดี ย่อมถือได้ว่าเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ที่ส่งผลให้ต้องได้รับโทษ ทางวินัยถึงขั้นถูกปลดออกหรือถูกไล่ออกจากราชการได้เชียวนะครับ !

(ปรึกษาการฟ้องคดีปกครองอิเล็กทรอนิกส์ได้ที่ สายด่วนศาลปกครอง 1355)